

A 2008/9. SZÁM TARTALMA

LÓGYÓGYÁSZAT

Feige, K., Müller, V. M. J.: Lovak granulocytás ehrlichiosis / 515

SZARVASMARHA

Fenyő M., Szita G., Bartyik J., Dóra J., Bernáth S.: A polarizált fényvel való kezelés hatása a tehenek tejtermelésére és a tej szomatikus sejt számára. Másodközlés / 518

KISÁLLAT

Seregi A., Jakab Cs., Manczur F.: A mellékvesekéreg egyoldali elváltozásának diagnosztikája és sebészeti terápia kutyában. Esetismertetés / 521

Otto, A. K.: A fájdalom érzékelése és ellenőrzése műtét közben és után / 530

KEDVENCÁLLAT

Gál J., Palade E. A., Majoros G., Landauer K., Pásztor I.: Cryptosporidiosis első hazai megállapítása leopárd gekkóban (*Eublepharis macularius*) / 535

SZAPORODÁSBIOLOGIA

Varga E., Kiss R., Bali Papp Á.: Sertés- szarvasmarha- és lópetesejtek in vitro maturációja. Irodalmi összefoglalás / 542

MÉHÉSZET

Békési L.: A szokatlan méhpusztulásokról. Irodalmi áttekintés / 551

LABORDIAGNOSZTIKA

Palade E. A., Demeter Z., Dobos-Kovács M., Rusvai M., Mándoki M.: A fertőző bronchitis vírus, a csirke nephritis vírus és a fertőző bursitis vírus kimutatása multiplex RT-PCR alapú diagnosztikai eljárással / 559

RENDEZVÉNY

16. Derzsy-napok (Zalakaros, 2008. június 5–6.) (Dr. Nagy Gy.) / 565

AKADÉMIAI BESZÁMOLÓK

Az állatorvos-tudományi kutatások 2007-ben, az akadémiai beszámolók tükrében. 4. rész / 567

Fenyő M. – Szita G. – Bartyik J. – Dóra J. – Bernáth S.:

A POLARIZÁLT FÉNNYEL VALÓ KEZELÉS HATÁSA A TEHENEK TEJTERMELÉSÉRE ÉS A TEJ SZOMATIKUS SEJTSZÁMÁRA. MÁSODKÖZLÉS

A lineárisan polarizált fénnnyel (LPF) történő kezelés széles körben alkalmazott és elfogadott eljárás a humán gyógyászatban sebek, fekélyek és számos más dermatológiai elváltozás gyógyítására. A polarizált fény serkenti az emberi szervezet nem megfelelően működő védőmechanizmusait. Jelen közleményben ismertetett kísérletek során azt vizsgálták, hogy a tejelő tehének tőgyének polarizált fénnnyel történő kezelése milyen hatású.

Seregi A. – Jakab Cs. – Manczur F.:

A MELLÉKVESEKÉREG EGYOLDALI ELVÁLTOZÁSAINAK DIAGNOSZTIKÁJA ÉS SEBÉSZI TERÁPIÁJA KUTYÁBAN. ESETISMERTETÉS

A szerzők az elmúlt két évben, a FeliCaVet állatorvosi rendelőben, 7 kutya esetében diagnosztizált és adrenalectomiával gyógykezelt, egyoldali mellékvesekéreg-elváltozás okozta, hyperadrenocorticismus gyógykezelését írják le, az általuk használt sebészi beavatkozás bemutatásával. Röviden áttekintik a mellékvesekéreg proliferatív elváltozásainak (adenoma, carcinoma, nodularis hyperplasia) patológiáját, ill. a biopsziás minták műtét utáni feldolgozásának módját. Valamennyi kutya esetén paracostalis feltárással végezték az adrenalectomiát. Egy esetben észleltek műtét utáni bőr alatti tályogot. A kórszövettani vizsgálat során, valamennyi esetben solitaer corticalis adenomát diagnosztizáltak. A mellékvesekéreg-adenoma

daganatsejtjei az immunhisztokémiai vizsgálat során negatívak voltak pancitokeratinra, szinaptofizinre, kromogranin-A-ra, S-100 proteinre és klaudin-5-re. A Ki-67 proliferációs index 0,5–3,4%-nak bizonyult. Az adenomák torzult sinusait bélelő endothelsejteknek klaudin-5 membránpozitivitásuk volt.

Gál J. – Palade E. A. – Majoros G. – Landauer K. – Pásztor I.:

CRYPTOSPORIDIOSIS ELSŐ HAZAI MEGÁLLAPÍTÁSA LEOPÁRD GEKKÓBAN (*EUBLEPHARIS MACULARIUS*)

A szerzők közleményükben Magyarországon elsőként írták le a leopárd gekkó cryptosporidiosisát, amelyet egy külföldről behozott gekkó megbetegedése során diagnosztizáltak. A boncolás során, a testüregi folyadék felhalmozódása mellett, senyveség és vérfogyottság volt látható. A vékonybél fal szövettani vizsgálata során hematoxin-eozin és PAS-festéssel is kimutathatóak voltak a bélhámsejtek közelében és a nyálkahártyát fedő nyálkában a parazita fejlődési alakjai. Az elektronmikroszkópos vizsgálat során a bélhámsejtek mikrobolyhai között figyelték meg a fejlődési alakokat. A béltartalom felszindúsításos vizsgálata negatív eredményre vezetett, de a bélnyálkahártyáról vett kaparékban levő fejlődési alakok mérete és szervi helyeződése alapján a *Cryptosporidium saurophilum* fertőzés valószínűsíthető.

Varga E. – Kiss R. – Bali Papp Á.:

SERTÉS-, SZARVASMARHA- ÉS LÓPETESEJTEK IN VITRO MATURATIÓJA

A szaporodásbiológiában a biotechnológiai eljárások többségének az alapját a laboratóriumi körülmények között előállított embriók adják, ami jelzi, hogy szükség van jól működő embrióelőállító rendszerre. Az in vitro embrióelőállítás (IVP) 4 fő technológiai lépése: a petesejtek gyűjtése és laboratóriumban történő érlelése (maturatiója – IVM), a spermiumok in vitro

capacitációja, az in vitro termékenyítés (IVF) és a fejlődő embriók tenyésztése (IVC).

A szerzők összefoglalják a petesejtek érésével kapcsolatos ismereteket, bemutatják a szarvasmarha-, a ló- és a sertéspetesejtek in vitro maturációjával kapcsolatos kutatási eredményeket és a fejlesztési lehetőségeket.

Békési L.:

A SZOKATLAN MÉHPUSZTULÁSOKRÓL. IRODALMI ÁTTEKINTÉS

A méhek megporzó tevékenysége mind a fenntartható környezet, mind az agrártermelés egyik nélkülözhetetlen eleme világszerte. Sokan aggódnak a mézelő méh (*Apis mellifera*) sorsáról, elsősorban amiatt, hogy az USA-ban, de sok más, köztük több európai országban is, nagyszámú méhcsalád pusztult el a közelmúltban. A téma foglalkoztatja a közvéleményt, ezért a média is visszavisszatér rá. Az amerikai parlament külön meghallgatáson foglalkozott az ügygel (1), a New York Times és a Science is rendszeresen írt róla. A gyakori túlzások már „méh AIDS”-ről is szólnak és a méhek pusztulásának következményeként, az emberiség kihalásának a veszélyét emlegetik. Bár a „méhcsaládok összeomlása kórképnek” elnevezett tünetcsoport okát ez ideig nem sikerült egyértelműen tisztázni, szerző, cikkében az eddigi vizsgálatokból lesűrhető következtetéseket foglalja össze.

Palade E. A. – Demeter Z. – Dobos-Kovács M. – Rusvai M. – Mándoki M.:

A FERTŐZŐ BRONCHITIS VÍRUS, A CSIRKE NEPHRITIS VÍRUS ÉS A FERTŐZŐ BURSITIS VÍRUS KIMUTATÁSA MULTIPLEX RT-PCR ALAPÚ DIAGNOSZTIKAI ELJÁRÁSSAL

A „nephroso-nephritis”-ként ismert kórkép és a köszvény világszerte jelentős veszteségeket okoz a baromfiállományokban. A regresszív és gyulladásos veseelváltozások hátterében számos, nem fertőző jellegű kórok állhat, de ugyanakkor több vírusos fertőzés is szerepet játszhat a kórforma

kialakulásában. Ez utóbbiak közül a legismertebbek a fertőző bronchitis vírus (infectious bronchitis virus – IBV) és a csirkék nephritisét okozó vírus (avian nephritis virus – ANV), de különböző veseelváltozásokat a fertőző bursitis vírus (infectious bursal disease virus – IBDV) okozta fertőzések esetében is leírtak már. A szerzők egy új, reverz transzkripciót követő, multiplex polimeráz láncreakción (mRT-PCR) alapuló diagnosztikai eljárást mutatnak be, amely az említett vírusok egyidejű kimutatására szolgál. Az újonnan tervezett eljárás gyorsabb és kisebb költséget igényel, mint a korábban említett kórokozók egyenkénti kimutatása, ugyanakkor megbízható és specifikus. Az eljárásban használt primerpárok a különböző kórokozók genomjának konzervatív régióit erősítik fel, majd az így kapott amplikonok a gélelektroforézist követően jól elkülönülő csíkokat eredményeznek. Az eljárás érzékenységét ismert nukleinsav-koncentrációjú, pozitív kontrollok tízes alapú logaritmikus hígításain vizsgálták: az újonnan tervezett mRT-PCR az IBDV esetében $8,45 \times 10^{-2}$ μg , az IBV esetében $8,87 \times 10^{-3}$ μg , míg az ANV esetében $8,92 \times 10^{-3}$ μg nukleinsav-koncentrációjú minta felhasználásával is pozitív eredményhez vezetett. Az érzékenységi vizsgálat eredménye szerint az újonnan tervezett eljárás jelentősen csökkenti a költségeket és a megállapítás idejét, anélkül hogy kedvezőtlenül befolyásolná a diagnosztikai próba megbízhatóságát és érzékenységét.